

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Raad voor Cultuur
Prins Willem Alexanderhof 20
2595 BE DEN HAAG

Erfgoed en Kunsten
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Onze referentie
64446061

Datum

Betreft Aanvraag briefadvies toekomst codes culturele en creatieve sector

Bijlagen
1

Geachte raad,

Met deze brief vraag ik u om een briefadvies uit te brengen over de toekomst van de cultuurcodes: Governance Code Cultuur, Fair Practice Code en de Code Diversiteit & Inclusie. Het afgelopen jaar heeft u het advies 'Toezicht in de culturele sector: een kunst apart'¹ uitgebracht. In dit advies wordt ingegaan op verschillende aspecten van de codes. Dit geeft aanleiding voor enkele verdiepende vragen. Hieronder licht ik eerst de aanleiding van mijn verzoek toe, waarna ik in het tweede deel de adviesaanvraag beschrijf.

Aanleiding

De codes zijn initiatieven uit het veld die door de sector zelf zijn opgesteld. Ze zijn ontstaan als reactie op maatschappelijke en sectorale ontwikkelingen die vroegen om transparanter, eerlijker en inclusiever werken in de sector. De codes bieden (gedrags-)richtlijnen en een normatief kader in aanvulling op en ter concretisering van wettelijke normen, zoals de Wet bestuur en toezicht rechtspersonen (WBTR). Elke code heeft op dit moment een eigen 'beheerder' namens het veld. Cultuur+Ondernemen is verantwoordelijk voor de Governance Code Cultuur (GCC), Kunsten '92 voor de Fair Practice Code (FPC) en LKCA voor de Code Diversiteit & Inclusie (CDI).

Een aantal constatering geeft aanleiding om de omgang met de codes opnieuw tegen het licht te houden. Allereerst is in de loop van de tijd door financiers steeds meer waarde toegekend aan de codes. Voor de bis-periode 2021-2024 werd het onderschrijven van de codes voor het eerst een voorwaarde en ook voor de bis-periode 2025-2028 is het onderschrijven een vereiste. Door andere overheden is het onderschrijven van een of meerdere code(s) als subsidievoorwaarde overgenomen. Daarnaast werden voor de laatste bis-periode elementen uit de codes als herkenbare entiteiten ondergebracht als onderdeel van beoordelingscriteria, zoals 'maatschappelijke betekenis' en 'gezonde bedrijfsvoering'. In de monitoring- en verantwoordingscyclus besteden het

¹ Raad voor Cultuur (2025) *Toezicht in de culturele sector: een kunst apart*. Den Haag: Raad voor Cultuur

ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en de Rijkscultuurfondsen aandacht aan de waardes in de codes en wordt daarover met instellingen het gesprek gevoerd. Door deze ontwikkelingen zijn de codes die in eerste instantie door en voor het culturele veld zijn opgesteld, steeds meer onderdeel gaan uitmaken van het overheidsbeleid. Hiermee is minder helder geworden waar het eigenaarschap van de codes ligt. Ik constateer ook een verschuiving in de manier waarop tegen de huidige werkwijze wordt aangekeken. In uw advies 'Maken (z)onder druk'² adviseert u terughoudend te zijn met aanvullende subsidie-eisen, los van artistieke en/of inhoudelijke kwaliteit. En dat wanneer toch extra eisen worden opgelegd het van belang is transparant te zijn over de redenen voor die eisen.

Onze referentie
64446061

Ik stel vast dat u in uw advies 'Toezicht in de culturele sector: een kunst apart' een eerste reflectie geeft op de vraag van wie de code is en in hoeverre de GCC op dit moment onder verantwoordelijkheid van de sector valt. Ik deel uw constatering dat een code dient te worden ontwikkeld door partijen die gedegen kennis van het onderwerp hebben én die de sector breed vertegenwoordigen. Dat is mijns inziens relevant voor alle codes. U doet voor de GCC daarom een voorzet voor een combinatie van een apart secretariaat met daarnaast een onafhankelijke meerstemmige codecommissie waarin het veld vertegenwoordigd is.

In hetzelfde advies stelt u dat, hoewel de codes zich op verschillende thema's richten, er ook raakvlakken zijn en overlap is. De codes verwijzen naar elkaar en spreken zich deels over dezelfde onderwerpen uit. Voor instellingen kan dit leiden tot een diffuus beeld over de inhoud van de codes en is het niet altijd duidelijk op welke plek ze de juiste informatie kunnen vinden. Daarom heeft u in het kader van vereenvoudiging en transparantie een eerste voorstel gedaan om van drie codes naar één code te gaan. In uw voorstel blijft de GCC behouden en wordt de essentie van de twee andere codes (FPC en CDI) hieraan toegevoegd. Op termijn zou volgens u kunnen worden toegewerkt naar een raamwerk waarin ook duurzaamheid aan de orde komt. Overigens zie ik ook in andere sectoren dat onderwerpen als diversiteit en inclusie, fair practice en duurzaamheid onderdeel uitmaken van een overkoepelende governance code. De Corporate Governance Code³ is daar een voorbeeld van. In uw advies 'Toezicht in de culturele sector: een kunst apart' stelt u ook aan de orde dat subsidiënten op dit moment een grote verantwoordingslast en administratieve druk ervaren. Ik kan mij voorstellen dat rapporteren over meerdere codes daar een aandeel in heeft. Om de lasten voor subsidiënten te verminderen stelt u voor dat overheden en fondsen gezamenlijk een duidelijk en uniform toetsingskader ontwikkelen.

Adviesaanvraag

Bovenstaande constatering liggen ten grondslag aan mijn vraag om een briefadvies over de toekomstige omgang met de codes in de culturele en creatieve sector. Daarbij verzoek ik u om een reactie op de volgende vragen:

1. Hoe kan het eigenaarschap van de codes worden vormgegeven en op welke wijze kan dat het beste worden ingericht? Ik verzoek u daarbij uw

² Raad voor Cultuur (2026) *Maken (z)onder druk*. Den Haag: Raad voor Cultuur

³ Monitoring Commissie Corporate Governance Code, <https://www.mccg.nl/>

voorzet voor de inrichting van een apart secretariaat met een onafhankelijke codecommissie verder uit te werken.

Onze referentie
64446061

2. Is er bij het culturele en creatieve veld draagvlak om (op termijn) naar één code te gaan? En zo ja, op welke wijze zou een samenvoeging het beste kunnen worden aangepakt en vormgegeven?
3. In welke mate acht u het wenselijk om de codes, dan wel een samengevoegde code, opnieuw als subsidievoorwaarde en bij de verantwoording te laten terugkomen in de nieuwe subsidieperiode vanaf 2029?

Tot slot verzoek ik u bij bovenstaande vragen rekening te houden met het zo veel mogelijk beperken van de administratieve lasten voor alle betrokkenen.

Planning

Ik verzoek u uw briefadvies voor het einde van 2026 te presenteren, zodat de uitkomsten tijdig kunnen worden meegenomen in de voorbereiding op het inrichten van de nieuwe subsidieperiode vanaf 2029.

Tot slot

De codes hebben hun waarde voor de culturele en creatieve sector bewezen. Ze dragen bij aan een transparante, eerlijke en toegankelijke sector. Ik hoop dat uw advies eraan kan bijdragen het werken met de codes eenvoudiger en toekomstbestendiger te maken.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Rianne Letschert